Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolfŭ Mosse Haasenstein & Volger (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger Anton Mezei Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ; o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIII.

„Gazeta" ese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 169. Brașovŭ, Sâmbătă 28 Iulie (9 Augustŭ) 1890.

Brașovŭ, 27 Iulie st. v.

Dintr'o țeră îndepărtată, din Elveția cea frumósă și liberă, rĕsună unŭ glasŭ puternicŭ pentru dreptate și libertate. Președintele confederațiunei elvețiane, d-lŭ Ruchonnet, a ținutŭ cu ocasiunea festivității trăgĕtorilorŭ la semnŭ în Frauenfeld o vorbire, care merită sĕ fiă amintită și aprețiată de toțĭ aceia, cărora le zace la inimă bunăstarea și fericirea popórelorŭ.

Cu consciința unui omŭ în adevĕrŭ liberŭ într'o patriă liberă ḑise președintele confederațiunei elvețiane între altele:

„Patria nóstră e mică pe harta lumei, dér ea este mare în inima nóstră. Iubimŭ cu tótă puterea sufletului nostru acestŭ pămêntŭ consfințitŭ libertății, văile nóstre, munții noștri... *Deși nu vorbimŭ cu toții o singură limbă*, totușĭ rĕsună din gurile nóstre unŭ singurŭ cântecŭ, cânteculŭ iubirei patriei nóstre, pe care toțĭ îlŭ înțelegemŭ! In timpurile trecute, desbinațĭ prin certe interne, carĭ amenințau chiar și esistența nóstră, astădĭ suntemŭ unițĭ. Elveția ne oferă astădĭ icóna unui poporŭ, care stăpânŭ fiindŭ pe sine privesce cu încredere în viitorŭ, pentru-că scie, că 'n ḑilele de periculŭ va fi solidarŭ și strînsŭ unitŭ în jurulŭ stégului patriei, cu capulŭ ridicatŭ și încă mai curagiosŭ decâtŭ în ḑilele de bucuriă."

Ce limbagiu mândru acesta. Câtŭ de multŭ esprimă cuvintele: „deși nu vorbimŭ cu toții o singură limbă, totușĭ suntemŭ unițĭ până la mórte în iubirea de patriă".

Étă déră cea mai strălucită dovadă, dela căpetenia unui statŭ cu unŭ trecutŭ atâtŭ de gloriosŭ, că potŭ sĕ trăiéscă mai multe popóre la olaltă vorbindŭ și folosindŭ fiă-care *liberŭ* și neîmpedecatŭ limba sa maternă, și cu tóte acestea potŭ fi tóte împreună pĕtrunse de aceeașĭ iubire de patriă, care le face sĕ fiă unŭ trupŭ și unŭ sufletŭ când e vorba de apĕrarea și păstrarea independenței ei!

Spune-țĭ, ḑise președintele Republicei, cetățénului în fiă-care ḑi, ce aștéptă patria dela elŭ. Aduceți'i aminte de versurile nemuritorului poetŭ: „Omulŭ lașŭ sĕ se plece, numai curagiosulŭ sĕ fiă liberŭ. Numai curagiulŭ póte nasce libertatea, numai elŭ aduce onóre și gloriă."

Astădĭ, adause elŭ, nu amenință nimicŭ patria nóstră și pare că audimŭ vocea păcei cu totŭ sgomotulŭ ciocanelorŭ, carĭ pregătescŭ armatura sermanei nóstre Europe. Dea Dumnedeu, ca pacea sĕ fiă parola vécului nostru, ca sĕ soséscă în curêndŭ aurora ḑilei în care numai dreptatea sĕ determine raportulŭ dintre popóre. Dér ambiția nóstră merge mai departe: voimŭ sĕ câștigămŭ simpatia popórelorŭ, făcêndŭ din teritoriulŭ nostru neutralŭ și pacînicŭ unŭ emporiu, în care totŭ ce póte asigura progresulŭ și bunăstarea omenirei sĕ fiă scrutatŭ și esaminatŭ.... Sĕ audimŭ ce ḑice bunulŭ geniu alŭ patriei nóstre: Elŭ ne ḑice, că popórele, ca și indivizii trebue sĕ înainteze pe cărarea dreptății și a frățietății și că țéra nóstră trebue sĕ devină din ce în ce mai multŭ unŭ scutŭ alŭ libertății, ér poporulŭ nostru unŭ porŭ de frațĭ.... Se învĕțămŭ a prețui adevĕrata libertate, care cere, ca sĕ se respecteze dreptulŭ și credința fiă-căruia; care cere sĕ fimŭ cu toții o familiă de frațĭ

Bunulŭ simțŭ alŭ poporului nostru, continuă președintele, nu iubesce utopia; dér elŭ nu numesce utopiă ceea ce cere dreptatea; décă se va vedé, că dreptatea la noi nu este numai vorbă gólă, décă modestulŭ cetățénŭ va sci câtŭ de multă grijă purtămŭ pentrŭ elŭ, elŭ își va iubi totŭ mai multŭ patria sa și patria va deveni totŭ mai tare.

Ce deosebire între acestŭ mândru limbagiu alŭ unui poporŭ, care stăruesce pentru dreptate și libertate și între limbagiulŭ celorŭ ce conducŭ adĭ destinele statului nostru, care deși e poliglotŭ și elŭ ca și Elveția, nu calcă întru nimicŭ în urmele ei.

Colo ni-se spune, că mai multe limbĭ într'unŭ statŭ nu împedecă patriotismulŭ, ci-lŭ întăresců, aicĭ ni-se spune, că patriotismulŭ numai într'o singură limbă se póte manifesta.

Colo bunulŭ simțŭ alŭ poporului nu iubesce utopia, dér iubesce cu atâtŭ mai multŭ dreptatea; aicĭ la noi simțulŭ de dreptate este înăbușitŭ de iubirea de utopiă, ce o dă pe față o mare parte de cetățenĭ, utopia nerealisabilă, după care fericirea patriei se póte ajunge numai desbrăcândŭ pe partea cea mai mare dintre cetățenĭ de limba și de naționalitatea lorŭ; utopia, că numai într'o singură limbă se póte manifesta patriotismulŭ.

Dér utopiile suntŭ nisce beșicĭ de săpunŭ, carĭ se spargŭ la cea mai mică suflare de vêntŭ. Adevĕrata temeliă, pe care se póte înălța fericirea statelorŭ, asigurându-le în contra tuturorŭ periculelorŭ, este, cum ḑise președintele confederațiunei elvețiane, numai și numai libertatea și dreptatea; libertatea și dreptatea cătră toțĭ și pentru toțĭ fără de nicĭ o condițiune, libertatea și dreptatea din care rĕsare adevĕrata iubire de patriă și progresulŭ omenirei.

Italia și d-lŭ Crispi.

De unŭ timpŭ încóce se vorbescŭ multe despre politica Italiei. Icĭ se vorbesce, că tripla alianță este aprópe sĕ se disolve, că primulŭ ministru alŭ Italiei se va retrage, colo se șoptesce, că din contră elŭ va remâné la postulŭ sĕu pentru a menținé legătura strînsă dintre puterile centrale. In ḑilele acestea se vorbia chiar și despre o rupere definitivă între Austro-Ungaria și Italia. Acéstă schimbare, ce era, séu ar fi sĕ fiă făcută în politica Italiei, se esplică fórte bine prin evenimentele întêmplate de curêndŭ în Triestŭ, adecă prin disolvarea societății „Pro Patria", care a deșteptatŭ violența revindecărilorŭ irredentiste și neputința Austro-Ungariei de-a persista în acéstă aliantă, pe care „L'Independance Belge" o numesce *minciună*.

Numitulŭ ḑiarŭ ḑice, că faptŭ este, că nepăsarea cu care guvernulŭ austro-ungarŭ a făcutŭ sĕ se disolve „Pro Patria" pare a da agitațiunei irredentiste mai multă vigóre și violență. Décă e falsŭ sgomotulŭ, că cabinetulŭ din Roma a protestatŭ în Viena contra acestei mĕsurĭ, atuncĭ nu este nesigurŭ și necunoscutŭ lucrulŭ, că numeróse manifestațiunĭ de protestare s'au ridicatŭ din tóte colțurile Italiei. Societatea „Dante Alighieri," alŭ cărei fruntașŭ este Bonghi, nu a rĕmasŭ isolată. Câțĭ-va ómenĭ cu trecere au esprimatŭ în modŭ indirectŭ sentimentele lorŭ de prietiniă față cu Franța și insistă pentru o apropiere a Italiei de Republica transalpină. In acelașĭ timpŭ, partidulŭ irredentistŭ a hotărîtŭ sĕ pună pentru unŭ scaunŭ de deputatŭ devenitŭ vacantŭ candidatura lui Bazilai din Triestŭ, împămêntenitŭ italianŭ și colaboratorŭ la ḑiarulŭ „Tribuna", a cărui alegere ar fi îndreptată în contra triplei alianțe.

In acelașĭ timpŭ înse, ministrulŭ președinte italianŭ Crispi nu numai că nu se gândesce sĕ se retragă, punêndŭ prin retragerea sa capĕtŭ unei politicĭ, care nu corĕspunde sentimentului naționalŭ, dér în timpulŭ din urmă a stăruitŭ multŭ pe lângă Anglia, sĕ refuse cabinetului francesŭ tratatulŭ de comerțŭ cu Tunisulŭ, o cestiune, care e singura punte de apropiere între Franța și Englitera.

Foile de tóte colorile din streinătate aducŭ acum scirĭ, că d-lŭ Crispi este în ajunŭ de a se retrage. Asta a spus'o ḑilele trecute generalulŭ italianŭ Cialdini, care a mărturisitŭ, că deja s'a și întratŭ în tratărĭ cu Visconti Venosta, care ar fi sĕ urmeze lui Crispi în afacerile esterne. E dorința regelui Umberto acéstă schimbare, ce se va face încă în tómna acésta. Invingerea ce a suferit'o partida lui Crispi la ultimele alegerĭ din Neapole și alte locurĭ și agitațiunile opo-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

Din era atentatelorŭ.

(Pățania unui ofițerŭ de poliță berlinesŭ.)

Era în tómna anului 1880 — istorisesce unŭ ofițerŭ de poliția din Berlinŭ —în timpulŭ când bântuia epidemia atentatelorŭ în contra capetelorŭ încoronate.

In anulŭ 1878 se întêmplară cele două atentate contra împĕratului Wilhelm, în anulŭ 1879 se sĕvîrșiră grósnicele atentate făcute de nihiliștĭ în contra Țarului Alexandru II alŭ Rusiei; în 18 Aprilŭ slobodi Solovier cincĭ glónțe asupra Țarului, în 1 Decemvre s'a întêmplatŭ esplosia terasamentului liniei ferate de lângă Moscva, ér în 17 Februarie 1880 esplosia din palatulŭ de érnă din Petersburg umplŭ tótă lumea de spaimă.

Totŭ erau agitațĭ, dér mai cu sémă poliția din Berlinŭ, unde eram locotenentŭ de poliția. Frica de unŭ atentatŭ fără de veste cuprinse poliția din Berlinŭ, care se mărì încă prin visita Țarului Rusiei la curtea din Berlinŭ. Ne temeamŭ ca nu cumva vr'unŭ nihilistŭ séu vr'unulŭ din colonia polonă sĕ încerce unŭ atentatŭ.

Tocmai eram în serviciu de inspecțiune la operă, în sĕptĕmâna aceea, în care Țarulŭ sosì la Berlinŭ, și era de prevĕḑutŭ, că va lua parte și la representațiunea din operă. Acésta se și întêmplà, amêndoi împĕrații veniră la representațiune și luară locŭ în loja regală.

Mărturisescŭ, că mĕ apucase o frică, când primii vestea despre sosirea monarchilorŭ, căcĭ responsabilitatea era pentru mine fórte mare. Tótă poliția nu era în stare sĕ împedece unŭ atentatŭ, necum eu, și décă se întêmpla așa ceva, atuncĭ eram omŭ perdutŭ.

Ședeamŭ în partea stângă a salei vis-à-vis de loja monarchilorŭ, în care erau Impĕratulŭ Vilhelm I și Țarulŭ Alexandru II.

Representațiunea începŭ și decurse conformŭ programei, augușții óspețĭ se amusau privindŭ baletulŭ, care era fórte interesantŭ. Actulŭ întêiu se fini, eu eșisemŭ dimpreună cu publiculŭ din sală afară în coridorŭ, când deodată se apropià de nime unŭ polițistŭ secretŭ, îmbrăcatŭ în haine civile, de carĭ se aflau în operă fórte mulțĭ în séra aceea și-mĭ făcù semnŭ sĕ mĕ ducŭ cu elŭ la o parte. Eu îlŭ urmai, și elŭ 'mĭ ḑise: Am observatŭ pe unŭ domnŭ, care avea unŭ revolverŭ, acesta veni puținŭ mai înainte de începerea representațiunei și-șĭ dĕdŭ pardesiulŭ la garderobă, eu observai cum scóse cu iuțélă din elŭ unŭ revolverŭ și'lŭ băgà în buzunarŭ. Elŭ e în sală și vi-lŭ potŭ arăta.

In starea nervósă, în care mĕ aflamŭ, mĕ neliniști vorba „revolverŭ". Intrarămŭ neobservațĭ în sală și după o privire jurŭ împrejurŭ ḑise agentulŭ secretŭ:

— Acolo șéde domnulŭ acela, care are o barbă mare căruntă.

Intr'adevĕrŭ, vĕḑui la câțĭ-va pașĭ pe omulŭ acela, care avea revolverulŭ în buzunarŭ, și îndată mi-am ḑisŭ „acela vré sĕ sĕvêrșéscă unŭ atentatŭ"!

Nu sciamŭ ce sĕ facŭ, sĕ-lŭ arestezŭ îndată, séu sĕi cerŭ esplicărĭ. Dér într'aceea sunà clopoțelulŭ și actulŭ alŭ 2-lea începù.

Acum nu mai puteam sĕ arestezŭ pe individulŭ acela, fără sĕ nu provocŭ o sensațiune; în fine mĕ așeḑai pe unŭ locŭ golŭ, alŭ căruia proprietarŭ din norocire se întârḑiase la spatele lui, pentru-ca sĕ-lŭ potŭ observa de apróape.

Orchestra cânta, și tótă atențiunea publicului era concentrată asupa scenei.

Eu nu scăpamŭ din vedere pe omulŭ străinŭ, și eramŭ decisŭ, că la cea mai mică mișcare ce-o va face sĕ-lŭ și apucŭ. Apoi aruncândŭ o privire asupra lojei regale, vĕḑui capulŭ bĕtrânului împĕratŭ și fața surîḑĕtóre a Țarului, care privia în liniscea representațiunea.

Mii de idei îmĭ agitau spiritulŭ, mușchii mei erau atâtŭ de cordațĭ, încâtŭ piciórele începură sĕ-mĭ tremure.

sițiunaliloră italienī în frunte cu Imbriani în contra Austro-Ungariei suntŭ totŭ atâtea dovedī, că posițiă lui Crispi se clatină adī mai multŭ ca orī și când.

Sórtea Bulgariei.

Intr'unulŭ din numerii trecuțī ai fóiei nostre amŭ adusŭ scirea, că între Berlinŭ și Viena se face o viuă schimbare de telegrame cu scopŭ, ca sĕ se stabiléscă o înțelegere între monarchia nóstră și Rusia în ce privesce afacerile din Bulgaria, care agită așa de multŭ diplomația europénă. Scirea acésta a adus'o mai ânteiu diarulŭ englesŭ „Times“, care în dilele trecute a publicatŭ în cestiunea acésta unŭ lungŭ articulŭ, din care estragemŭ următórele părțī mai însemnate:

In câteva dile din urmă o viuă schimbare de depeșī s'a făcutŭ între Berlinŭ și Viena privitóre la afacerile bulgare și în genere se presupune, că s'a făcutŭ încercare de-a se lua o hotărîre față cu Bulgaria, care ar îndestuli pe guvernulŭ rusescŭ ca și pe celŭ austro-ungarŭ. Se dice, că Țarulŭ rusescŭ într'atâta s'a abătutŭ dela vederile sale de mai înainte, încâtŭ ar fi aplecatŭ a aproba alegerea ca principe alŭ Bulgariei a cumnatului sĕu principele danezŭ Valdemar alegere neaprobată de Țarulŭ, când s'a făcutŭ cu patru anī înainte de acésta în Tirnova. Și acésta s'a întêmplatŭ tocmai când Țarulŭ era fórte agitatŭ din causa zădărnicirei misiunei generalului Caulbars. Intre causele, pentru carī Țarulŭ n'a aprobatŭ alegerea prințului Valdemar, s'a accentuatŭ mai alesŭ aceea, că adecă Țarulŭ vré, ca principele Bulgarŭ sĕ fiă de religiunea ortodoxă.

Țarulŭ însĕ schimbându-șī acum vederile față cu condițiunea acésta, guvernulŭ germanŭ a folositŭ ocasiunea, ca sĕ întrebuințeze acéstă concesiune pentru asigurarea păcei europene și fără îndoélă, că împĕratulŭ germanŭ s'ar bucura fórte multŭ, décă în timpulŭ visitei sale în Petersburg ar face sĕ înceteze odată neînțelegerile cronice dintre Rusia și Austro-Ungaria, prin aceea, că i-s'ar da Bulgariei unŭ principe, care ar fi primitŭ și aprobatŭ de amêndouĕ puterile acestea.

Dér, baremī în parte, a trebuitŭ și va trebui sĕ se țină sémă și de principele Ferdinand și Stambulov. Principele Ferdinand, pe lângă tóte insistările membriloră familiei sale de a se retrage din Bulgaria, rĕmâne statornicŭ pe lângă hotărîrea sa, căcī de abdicere nicī nu vré sĕ audă, și apoi cine scie décă ar voi sĕ asculte de sfaturile celoră din Viena, décă cabinetulŭ vienesŭ l'ar sfătui sĕ facă locŭ prințului Valdemar.

Principele Ferdinand a primitŭ coróna și tronulŭ bulgarŭ într'unŭ timpŭ când se cerea pentru acésta multŭ curagiu moralŭ, și e sigurŭ, că o parte mare a poporului bulgarŭ îi datoresce mulțămită, că s'a hotărîtŭ pentru acésta. Principele opinéză că-i este în jocŭ cinstea sa personală și în privința acésta Stambulov mereu îlŭ îndémnă sĕ stăruéscă la postulŭ sĕu. Singurulŭ motivŭ, ce ar face, ca principele Ferdinand sĕ abdică, ar fi motivulŭ, că prin abdicarea lui ar face unŭ adevĕratŭ serviciu Bulgariei. Dér cum s'ar puté sĕ i-o poțī demonstra acésta?

Causele, carī arŭ milita pentru alegerea lui Valdemar de principe bulgarŭ, militéză și pentru principele Ferdinand, și Bulgarii cu totŭ dreptulŭ dicŭ, că décă intru adevĕrŭ Țarulŭ se pórtă cu bunăvoință față de ei, atuncī nimicŭ nu-lŭ mai împedecă, ca sĕ recunóscă alegerea acelui principe, care de trei anī a condusŭ afacerile Bulgariei în modŭ vrednicŭ de recunoscință. Sĕ mai adăugemŭ că, décă Valdemar ar primi coróna bulgară, faptulŭ acesta ar fi neplăcutŭ pentru Grecī și ar aduce pe regele Greciei într'o posițiă fórte neplăcută. Grecii și Bulgarii nu suntŭ tocmai prietinī unii cu alții și nicī-odată nu se vorŭ restabili între ei bunele raporturī, décă doi frațī arŭ sta în fruntea a douĕ țĕrī, carī în totŭ timpulŭ le-ar bănui, că sacrifică cele mai delicate aspirațiunī naționale sentimenteloră de frate. Acésta în fine este o considerațiune, pe care consilierii politicī ai Țarului n'o scapă din vedere, fiind-că nu putemŭ accentua destulŭ de desŭ, că politica Rusiei nicīodată n'a țintitŭ la aceea, ca popórele din Balcanī sĕ trăiéscă în bună prietiniă între sine și prin acésta sĕ se întăréscă ca state independente...

SCIRILE DILEI.

Ciangăii păcăliți. Din Deva se scrie cătră „Sieb. Deutsch. Tgltt.“: Acum vr'o trei anī se lățise din Deva scirea, că vorŭ fi colonisate acolo 60—70, în Hunedóra 40 familii de Ciangăi. Adī vedemŭ, cu tóte pregătirile, încă totŭ numai 8—10 familii de Ciangăi lângă Deva. Cumcă au sĕ mai vie și alții, nicī vorbă nu mai e, căcī condițiunile, ce trebue sĕ le priméscă noii coloniștī, nu suntŭ avantagióse. Se socotesce pentru o familiă 800 stînjinī pătrațī intravilanŭ și 10 jugĕre arătură și livade. Pentru acestŭ complexŭ de pĕmêntŭ unŭ colonistŭ Ciangău are sĕ plătéscă 1100 fl. prețŭ de cumpĕrare; 100 fl. îndată ca vadiu și 1000 fl. în 40 anuitățī semianuale cu 4·1% interese. Anuitatea plătită întârdiatŭ se socotesce cu 6% interese de întârdiare. Prin acésta Ciangăii se simtŭ fórte apăsațī, fiind-că mai au și dările cele grele de plătitŭ și trebue sĕ plătéscă și lemnăria, ce o primescŭ din pădurile statului pentru case și edificii economice. Erarulŭ vinde și altoră cumpĕrătorī mai totŭ în aceleașī condițiunī; așadéră cu Ciangăii face bunŭ geschäft. De aceea n'au chefŭ Ciangăii sĕ vină aci.

„Nemzet“ despre afacerea matriculeloră. Semioficiosulŭ „Nemzet“ încă se esprimă asupra afacerei matriculeloră. Intrébă, că voesce cineva sĕ încépă în țéră acésta lupta pentru cultŭ? Vré apoi sĕ documenteze, că contele Albin Csaky prin ordinațiunea din Februarie a. c. nu țintesce decâtŭ la susținerea statului quo alŭ legei, așa precum a fostŭ creată la 1868 și 1879. Dice apoi guvernamentalulŭ, că nicī o dialectică nu póte demonstra, că ordinațiunea ministrului ar fi creatŭ nouĕ stărī de lucrurī și că ar avé altŭ scopŭ decâtŭ asigurarea validitărei legei în vigóre. „Nemzet“ apoi încheiă dicêndŭ, că cine va fi totușī responsabilŭ, décă se va provoca lupta pentru cultŭ? Ministrulŭ, care stă pe basa legei, de sigurŭ că nu va fi responsabilŭ. Dér, dice organulŭ guvernului, noi credemŭ, că lucrurile nu se vorŭ desvolta mai departe. La noi nimenī nu voesce sĕ provóce „Kulturkampf“-ulŭ și celŭ ce ar vré acésta, n'ar face nicī-decum bine.

* *

Ce vreu Cehii tinerī? „Narodni Listy“ dice, privitorŭ la planurile Cehiloră tinerī, că aceștia în momentulŭ decisivŭ vorŭ provoca pe deputații partidei Cehiloră bĕtrânī sĕ-șī depună mandatele, ca sĕ voteze cu Cehii tinerī. „Politik“ încă cere, ca cele douĕ partide ale Cehiloră sĕ se contopéscă într'una în momentulŭ actualŭ alŭ crisei, care amenință.

* *

Concubinatele în unele ținuturī ale comit. Timișóra iau proporțiunī care te revoltă. In cerculŭ Rĕcașului, precum se raportéză, s'au constatatŭ sute de casurī, în care fete de 12—15 anī trăescŭ în concubinatŭ cu feciorașī de 14—16 anī și devinŭ mame. Comitatulŭ Timișului va lua în propriulŭ sĕu cercŭ de activitate dispozițiunī statutare.

* *

Cea mai vechiă hartă a Ungariei o posede călugărulŭ-plebanŭ Vosinsky. Ea e din anulŭ 1558, dér nu stă scrisŭ unde și cine a făcut'o. Plebanulŭ Vosinsky dice, c'ar fi opera unui artistŭ italianŭ. Pe harta acésta se potŭ vedé cetățile vechī, a căroră urmă nu se mai vede adī.

* *

Soldatŭ c'unŭ ochiu. Tênĕrulŭ G. Sofronŭ Comșa din Comăna inferióră avea numai unŭ ochiu. Fiindŭ împinsŭ de necesitate, trecŭ în România. Audêndŭ, că medicii potŭ ca sĕ-i pue unŭ ochiu, pentru ca sĕ aibă doi, se duse la unulŭ dintre ei, care prin ajutorulŭ sciinței rĕușī sĕ-i pue unŭ ochiu artificialŭ. Mai târdiu venindu-i rêndulŭ la sorțī, se întórse acasă și se presentă la comisiunea de recrutare dela Făgărașŭ, unde și fŭ declaratŭ de aptŭ pentru serviciulŭ militarŭ. Tinĕrulŭ eșindŭ afară, spuse cunoscuțiloră sĕi, că elŭ, deși are numai unŭ ochiu, cu tóte acestea totŭ l'au luatŭ în armată. Unulŭ dintre cei ce audī făcŭ cunoscutŭ acésta comisiunei de recrutare, care chemă îndĕrĕtŭ pe tênĕrulŭ Sofronŭ la o nouă visitare, unde acesta spre mirarea tuturoră îșī scóse ochiulŭ artificialŭ. In urma acestei descoperirī, fŭ stersŭ din lista tineriloră apțī pentru serviciu militarŭ.

* *

O mâță turbată între óspeții de băi. La băile din Falu-Szemes (comit. Somogy) s'a ivitŭ în dilele trecute o mâță, care a datŭ nascere la unŭ incidentŭ fórte gravŭ. Pisica era turbată, după cum s'a constatatŭ mai târdiu, și a mușcatŭ șése persóne, care s'au dusŭ la Budapesta sĕ se oltuiéscă în contra turbărei. Mâța a mușcatŭ mai mulțī cânī din satŭ, pe carī autoritatea a datŭ ordinŭ sĕ i stirpéscă.

* *

Fortificațiile României. Comandantulŭ fortului dela Stefănescī din préjma Bucurescilorŭ, căpitanulŭ Săulescu, a fostŭ trimisŭ de guvernulŭ românŭ la Magdeburg, ca sĕ supravegheze turnarea cupoleloră destinate pentru fortificațiī. In luna Noemvre, fiindŭ terminate și fortificațiile dela Galațī, se va purcede imediatŭ la aședarea cupoleloră.

* *

Necrologŭ. Ni-se scrie: In 23 Iulie fŭ înmormêntată preotésa *Iuliana Dragoșiu* din Sân-Mărgita, lăsândŭ în doliu pe nemângăiatulŭ sĕu soțŭ Gregoriu Dragoșŭ, preotulŭ românŭ de acolo, cu care trăi 17 anī, lăsândŭ în urma sa 5 copii minorenī într'o deplorabilă stare. Rĕposata a fostŭ cunoscută în întregŭ ținutulŭ ca o económă esemplară. Cu legumĕritulŭ ea scia aduce unŭ venitŭ frumosŭ pe séma casei; se distingea mai vîrtosŭ prin frumósele țĕsĕturī naționale, carī îi împodobiau atâtŭ de minunatŭ casa și carī erau lucrate de mâna sa. — *Unulŭ din cei de față.*

* *

Adresa consulatului generalŭ c. r. în Londra. Cercurile interesate se încunoscințéză prin acésta, că adresa prescurtată pe telegrame adresate consulatului generalŭ c. r. din Londra constă din cuvintele: „*Oestung London*“.

* *

Vagóne cu reservoir și anume 5 pentru uleiu mineralicŭ și 5 pentru spirtŭ suntŭ puse de cătră secția de mișcare a căiloră ferate de statŭ ungare mai cu sémă aceloră părțī la dispozițiune, carī în lipsa unoră vagóne proprii, potŭ sĕ le întrebuințeze din casŭ în casŭ pentru transportŭ. Publicațiunea în astă privință se află în biroulŭ camerei de industriă și comerciu din Brașovŭ.

* *

Petrecerea de véră, *arangiată de inteligența română din Cenade și jură* în 3 Augustŭ n. c. în favorulŭ șcólei române gr. cat. din Cenade, a avutŭ succesŭ deplinŭ, atâtŭ morală, câtŭ și ma-

---

Simțiamŭ cumŭ ochii 'mī eșiră din orbitele loră, pumnii 'mī erau strînșī, eram gata sĕ apucŭ pe omulŭ acela, care plănuia unŭ atentatŭ. Norocŭ că tóte privirile erau ațintite asupra scenei, pentru-că altmintrelea toțī ar fi observatŭ palórea mortală, care-mī acoperea fața. Și actulŭ părea, că nu mai avea sfîrșitŭ.

Audiamŭ musica, vedeamŭ figurī umblândŭ de colo până colo pe scenă, tóte însĕ ca prin visŭ, privirea mea era ațintită asupra individului de dinaitea mea și decâte-orī acesta făcea câte o mișcare, tresăreamŭ.

Nervositatea mea îșī ajunse culmea, mĕ aflamŭ într'o stare, care era apröpe de nebuniă, și trebuii sĕ-mī punŭ tóte puterile, ca sĕ nu scotŭ unŭ strigătŭ și sĕ nu mĕ aruncŭ asupra aceluia, care voia sĕ atenteze la viéța împĕrațiloră. Secundele 'mī păreau óre, minutele o eternitate, în mintea mea se băgă idea, că actulŭ nu se va fini nicī odată.

In fine, cortina cădŭ, musica încetă, atuncī eu 'mī reculesei puterile, pentru-că cea mai nemerită ocasiune pentru atentatŭ era eșirea Maiestățiloră loră din sală. Mĕ ridicai și eram gata sĕ mĕ aruncŭ asupra atentatorului, dér ambii împĕrațī eșiră din sală fără nicī unŭ accidentŭ.

Oftai ușuratŭ din adênculŭ inimei. O greutate nemĕrginită cădŭ de pe peptulŭ meu. Mai plângeamŭ de bucuriă, că am fostŭ atâtŭ de norocosŭ, că nu s'a întêmplatŭ nimicŭ.

Dér în momentulŭ acesta, bucuria mi-se prefecŭ într'o furiă órbă, contra acelui omŭ, care mi-a făcutŭ unŭ pătrarŭ de óră plinŭ de spaimă. Elŭ părăsi sala, eu îlŭ urmam, abia stăpânindu-mĕ. Ajungêndŭ elŭ până lângă garderobă, îlŭ atinsei pe umĕre dicêndu-i?

— Ești arestatŭ. Urmézā-mĕ imediatŭ, fără a provoca sensațiă, séu de nu, întrebuințezŭ forța.

Trebue, că espresiunea feței mele sĕ fi fostŭ fórte înfricoșată, căcī omulŭ îngălbini. Indată ce eșii din sală, făcui unŭ semnŭ la doi agențī de poliția sĕ vină după mine și întrarămŭ cu toții într'o odaiă din apropiere. Eramŭ atâtŭ de iritatŭ, încâtŭ abia puteam vorbi.

— D-ta ai unŭ revolverŭ, dișeiu eu cătră arestantŭ, care era unŭ bărbatŭ cam de 50 anī, dă-mī încóce arma.

Arestantulŭ îmī dădŭ revolverulŭ.— „Ce ai voitŭ sĕ facī cu acestŭ revolver în teatru?“ îlŭ întrebai.

Arestantulŭ, care mĕ privi până acum zăpăcitŭ, se reculese. —„In orī și ce casŭ nu mi-vei crede, de ce portŭ arma cu mine, regretŭ, că ai vĕdut'o“.

Nu mĕ mai puteamŭ stăpâni și strigaiu:

— Ai voitŭ sĕ sĕvĕrșescī o crimă, unŭ atentatŭ asupra împĕratului nostru, séu asupra Țarului Rusiei.

Prisonierulŭ se retrase unŭ pasŭ înapoi îngrozitŭ și dise cu o voce, ce tremura de agitațiune: „Dumnedeu sĕ mĕ păzéscă, nicī prin gândŭ nu mi-a trecutŭ așa ceva. Mai bine voescŭ mórtea, decâtŭ sĕ dorescŭ mórtea împĕratului și a óspelui sĕu. Din altă causă portŭ arma la mine, și credŭ, că décă'țī voiu spune numele meu, te vei convinge, că nu suntŭ de aceia, carī atentéză la viéța cuiva.“

Elŭ spuse numele, cum se chiamă, numindŭ o familiă nobilă.

—Sunt mare proprietarŭ, ofițerŭ în armată, revolverulŭ îlŭ portŭ, fiindŭ-că am mare frică de incendiulŭ teatreloră. Décă mĕ ducŭ în teatru, îlŭ iau cu mine, ca la casŭ, décă arde teatrulŭ, sĕ-mī potŭ lua viéța, fiindŭ-că mĕ înspăimêntŭ la ideia, ca sĕ morŭ în flacărī.

Omulŭ acesta vorbi cu așa de mare convingere, încâtŭ trebuia sĕ-i credŭ. Cu tóte acestea însĕ nu putui sĕ'lŭ eliberezŭ, îlŭ trimisei la șefulŭ poliției de unde fŭ imediatŭ eliberatŭ, după ce plăti mai ânteiu o amendă în banī, pentru ce a purtatŭ arma cu sine. Așa se fini spaima ce o avusesemŭ în séra aceea în urma episodului, ce în nu rareorī se ivesce în viéța funcționariloră de poliția.

(După „B. Tgbl“.) C. P.

terialŭ. Petrecerea s'a începutŭ la óra 5 d. a. şi s'a continuatŭ cu multă veseliă pănă cătră diminéţă. Jocurile: Ardeléna, Romana şi Quadrille au fostŭ jucate de unŭ lungŭ şirŭ de părechĭ. In pausă mai mulţĭ tinerĭ, sub conducerea d-lui teologŭ Suciu, au jucatŭ în vesminte naţionale „Căluşerulŭ“ şi „Bătuta“ cu rară esactitate, la sfêrşitulŭ cărora publiculŭ românŭ şi strĕinŭ a eruptŭ în frenetice aplause şi strigărĭ de „sĕ trăiéscă.“ Onóre comitetului arangiatorŭ, şi în specie d-lui Flaviu St. Şuluţŭ, administratorulŭ domeniului din Cenade alŭ fondului Şuluţianŭ, care nu a cruţatŭ spese şi ostenélă, pentru rĕuşita câtŭ mai frumósă a petrecerei. — *Unŭ óspe.*

***

„Asimilarea“ se va numi unŭ ḑiarŭ, ce va apăré încurêndŭ în Bucuresci şi va fi organulŭ unui grupŭ de Israeliţĭ tinerĭ, carĭ vréu sĕ facă propagandă pentru contopirea jidovismului cu creştinismulŭ.

***

Omorŭ. Unŭ amploiatŭ dela institutulŭ idraulicŭ din Pesta, Mihael Pete, cerŭ sĕ fiă primitŭ în spitalŭ din causa mai multorŭ rane, ce ḑicea că le-a primitŭ dela amantă-sa, vĕduva din Steinbruch a supraveghiătorului apăductului Florianŭ Nikora, cu care s'a certatŭ. Cercetându-se lucrulŭ, femeia fŭ aflată mórtă într'unulŭ din reservoriele cele marĭ ale apăductului din Steinbruch. S'a constatatŭ, că Pete a sugrumat'o şi cadavrulŭ l'a aruncatŭ în apă. Pete négă, cu tóte astea a fostŭ arestatŭ.

***

Atentatŭ la vieţă. Vistavoiulŭ generalului Faby din garnisóna Caşoviei, a vrutŭ sĕ împusce pe soţia generalului. Din douĕ glónţe n'a nimeritŭ însĕ nicĭ unulŭ. Mama soţiei generalului isbutì sĕ smulgă revolverulŭ din mâna atentatorului, ér servitorii alergară în casă şi puseră mâna pe elŭ. Vistavoiulŭ, care se afla de curêndŭ în serviciulŭ generalului, e arestatŭ. Elŭ a declaratŭ, că şicanele ce le suferia din partea soţiei generalului l'au îndemnatŭ sĕ sĕvîrşéscă atentatulŭ, cu scopŭ de a pune capĕtŭ acestui chinŭ.

***

Pentru invĕţătorĭ. Doritorii de a ocupa cele douĕ posturĭ de învĕţătorĭ dela scóla română confesională gr. cat. din *Telciu* (comit. Bistriţa-Năsĕudŭ), pentru carĭ s'a publicatŭ concursŭ în Nr. 165 şi 166 ai fóiei nóstre, sĕ-şĭ trimétă cererile lorŭ la adresa d-lui preşedinte Gregoriu Popŭ, parochŭ în Telciu *(p. u. Naszod.)*

***

Focŭ. Prin scînteile dela locomotiva trenului dintre Aradŭ—Timişóra s'a aprinsŭ tînĕra pădure Cioca de lângă Timişóra. Foculŭ a nimicitŭ unŭ complexŭ de 3000 metri pătraţĭ. Pădurea e a comunei orăşenescĭ, care s'a şi plânsŭ ministrului de comerţŭ în contra periculósei împrăştierĭ de scîntei.

Informaţiunĭ

relative la lucrările adunărilorŭ generale ale „Associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ“.

In urmarea întrebărilorŭ venite din unele regiunĭ ale ţĕrei, aflămŭ necesarŭ a rĕspunde în următórele: statute şi regulamente se trimitŭ în numĕrŭ în care se cerŭ de către direcţiunile despărţĕmintelorŭ peste totŭ pe unde esistă de acelea.

In desbaterile adunărilorŭ generalĭ comitetulŭ are sĕ ţiă strictŭ la § 3 din statute, prin urmare a nu suferi transgresiunea aceluia.

Adunările suntŭ publice, potŭ sĕ asiste persóne onorabile de orĭ-ce stare şi condiţiune socială, însĕ votŭ deliberativŭ au numai membrii fundatorĭ, cei pe vieţă şi toţĭ cei actualĭ, câţĭ numĕră regulatŭ cotisaţiunea anuală de 5 fl. v. a.

Discurse, studii, operate scientifice, artistice, agronomice, technice, fisice ş. a. nu numai suntŭ permise a se ceti în adunare, déră chiar dorite şi cerute, după cum se întêmplase mai alesŭ în cei vr'o 15 anĭ dintâiu ai activităţii acestei societăţĭ sub unica condiţiune observată în decursulŭ anilorŭ, ca operate de acelea sĕ fiă, celŭ puţinŭ cu 2—3 ḑile înainte, transmise la comitetŭ, care pórtă rĕspunderea atâtŭ către autorităţile publice, câtŭ şi către publiculŭ ascultătorŭ pentru tóte ce se pronunţă în adunare, éră presidiulŭ are sĕ le pue la ordinea ḑilei în proporţiunea în care adunărei îi ajunge timpulŭ. In desbaterĭ se observă regulele cunoscute din tóte adunările publice ale ómenilorŭ de cultură superióră.

Propunerĭ neanunţate de timpuriu la comitetŭ, ca sĕ pótă fi trecute în programa tipărită, nicĭ celŭ puţinŭ presentate cu o ḑi mai înainte în scrisŭ la presidiu, nu se potŭ pune la ordinea ḑilei fără pericolŭ de precipitare şi de desordine în lucrările adunării.

Dela presidiulŭ comitetului „Associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ.

Sibiiu, în 7 Augustŭ n. 1890.

Corespondenţa „Gaz. Trans.“

Din diecesa Oradiei marĭ, Iulie 1890.

Stimate Domnule Redactorŭ! La 20 Iulie n. c. s'a binecuvêntatŭ biserica nóstră gr. cat. din comuna *Madarasŭ*, în diecesa Oradiei marĭ.

Binecuvêntarea s'a efeptuitŭ prin Magn. d-nŭ Dr. Augustinŭ Lauran, însoţitŭ de mai mulţĭ d-nĭ protopopĭ şi preoţĭ din comitatulŭ Sătmarului.

Totŭ atuncĭ d-lŭ Iuliu Szabo, preotŭ nou-ordinatŭ, a oficiatŭ prima slujbă în nou sfinţita biserică. Noulŭ preotŭ este unŭ tînĕrŭ de bună speranţă, născutŭ în comuna Madarasŭ. Dea Dumneḑeu, ca nicĭ-odată sĕ nu ne înşelămŭ în frumósele speranţe, ce le avemŭ în elŭ, şi din ḑi în ḑi sĕ-şĭ câştige mai multŭ iubirea şi recunoscinţa nóstră printr'o activitate plină de róde binecuvêntate pentru sfânta biserică şi naţiunea nóstră românéscă.

Cuvêntare ocasională la acéstă solemnitate a ţinutŭ Magn. d-nŭ Dr. A. Lauran, arătândŭ atâtŭ însemnătatea s. maice biserice, câtŭ şi datorinţa unui preotŭ.

La actulŭ sfinţirei a fostŭ adunată multă inteliginţă din depărtare, cum şi poporulŭ nu numai din locŭ, ci şi din jurŭ.

Edificiulŭ bisericei se póte ḑice, că e în adevĕrŭ impunĕtorŭ. In întrégă diecesa Oradiei marĭ, nu multe 'i suntŭ asemenea. S'a edificatŭ acéstă biserică cam pe la 1818, când în ea numai preotulŭ şi cantorele cântau; cu timpulŭ s'a învechitŭ fórte multŭ, ba în păreţii ei se iviră icĭ-colea şi crepăturĭ. Renoirea ei împreună cu construirea unui corŭ a costatŭ aprópe 1000 fl., pe carĭ i-a contribuitŭ poporulŭ; asemenea a prestatŭ acestŭ poporŭ ḑilele de lucru cu palma şi jugulŭ în preţŭ de 600 fl.

Nisuinţele şi ostenelele Rvds. d-nŭ protopopŭ Ioanŭ Szeremi suntŭ de tótă lauda. In timpŭ de 35 anĭ, de când păstoresce poporulŭ din Madarasŭ, s'a ziditŭ casă parochială frumósă şi edificiu şcolarŭ aprovisionatŭ după cerinţele legei. Acum suntŭ doi anĭ de când în considerarea bĕtrâneţelorŭ sale i-s'a datŭ ca coadjutorŭ d-lŭ Ludovicŭ Mărcuşŭ, preotŭ tînĕrŭ.

In tómna anului 1888 pentru învĕţătorulŭ secundarŭ a măritŭ salarulŭ dela 210 fl. la 300 fl., ér salarulŭ cantorului-învĕţătorŭ l'a măritŭ cu 50 fl. plătibilŭ din cassa bisericéscă.

După sfîrşitulŭ serviţiului divinŭ s'a datŭ unŭ banchetŭ în onórea óspeţilorŭ din partea curatoratului bisericescŭ, ér la 6 óre d. m. urmă petrecerea cu jocŭ.

Unŭ asistentŭ.

Ocna Sibiiului, 25 Iulie v. 1890.

Dela băile din Ocna Sibiiului. In fine mulţămită Domnului, vĕḑurămŭ aséră stradele Ocnei luminate, căcĭ era sĕ plecămŭ d'aci şi sĕ nu scimŭ cum stă acestŭ oraşŭ nóptea luminatŭ. Lumea mirându-se se plimbă pe strade până târḑiu, deşi prafulŭ este pănă la glesne, déră de acésta nu se póte acusa nimenea, de óre-ce s'ar pretinde ceva imposibilŭ pentru aicĭ, a se pava stradele şi a se înlătura prafulŭ. Totuşĭ primarulŭ, sĕu, cum se numesce aicĭ, căpitanulŭ oraşului, cu puţină cheltuială, décă ar avé bunăvoinţă, ar puté strînge pietrele de pe drumurĭ şi sĕ le pună prin grópe. Mulţumirile óspeţilorŭ de aicĭ domnului căpitanŭ şi de atâta, deocamdată. Când va face mai multŭ, 'i se vorŭ aduce mai marĭ şi mai multe mulţămirĭ publice.

Décă tóte autorităţile n'arŭ lua în nume de rĕu reclamele publicului, ci ar căuta sĕ dea dreptatea unde se cere şi sĕ facă binele unde se póte, de sigurŭ, că n'amŭ avé sĕ suferimŭ d'atâtea neajunsurĭ şi bietulŭ poporŭ n'ar fi silitŭ, sĕ ia lumea în capŭ, ci ar binecuvênta pe cârmuitorii cu inimă şi sufletŭ omenescŭ.

Era sĕ uitŭ a vĕ scrie, că aicĭ de Duminecă s'a începutŭ têrgulŭ anualŭ şi a duratŭ pănă ierĭ.

Cai, boi şi bivolĭ erau fórte mulţĭ şi putemŭ ḑice frumoşĭ, şi se plătiau, după cum am vĕḑutŭ, destulŭ de bine, numai vênḑare era puţină, din lipsa de banĭ. Cum amŭ ḑice, vênḑĕtorĭ erau destui, dér cumpĕrătorĭ puţinĭ. Têrgulŭ vitelorŭ se face p'unŭ vêrfŭ de délŭ, sterpŭ şi fără o picătură de apă. Ţi-se face milă vĕḑêndŭ pe ómenĭ văietându-se de sete şi pe vite sbierândŭ de arşiţa sórelui şi de topirea lorŭ din lipsa de apă, care nu se póte găsi nicĭ chiar în puţurile oraşului, carĭ din causa secetei şi a mulţimei consumătorilorŭ, se sleiseră.

Intrebămŭ pe d. Căpitanŭ, şi'lŭ rugămŭ, sĕ nu se supere, căcĭ îlŭ vedemŭ, că încaséză frumuşei banĭ, nu s'ar puté face têrgulŭ în altă parte, unde s'ar găsi apă? séu în apropierea acelui délŭ, nu s'ar putea face câte-va puţurĭ cu sghiaburĭ pentru ómenĭ şi vite, căcĭ e sciutŭ, că apa e mai necesară ca pânea, şi în casulŭ acesta lumea şi vitele l'arŭ bine-cuvênta, ér nu l'ar blăstăma cum am auḑitŭ.

Têrgulŭ de manufacturĭ şi legume a fostŭ fórte slabŭ. Şi vênḑĕtorĭ erau puţinĭ, mai toţĭ Sibiienĭ, déră apoi cumpĕrătorĭ şi mai puţinĭ. Pe la 3 óre după améḑĭ nu mai era nimica în têrgŭ.

Dela neregulata aşeḑare a şetrelorŭ am pututŭ constata de diminéţă, că têrgulŭ are sĕ fiă slabŭ, de óre-ce totulŭ se făcea arbitrarŭ şi fără nicĭ unŭ controlŭ.

Am vĕḑutŭ cu o deosebită satisfacţiune sufletéscă, că la acestŭ têrgŭ, cum şi la altele, ce am visitatŭ în Ardealŭ, limba de afacerĭ între diferitele neamurĭ de aicĭ este şi va rĕmâné cea *românéscă*, de óre-ce toţĭ vorbescŭ numai românesce, fiind-că maioritatea vênḑĕtorilorŭ şi a cumpărătorilorŭ suntŭ Românĭ. Ar fi déră de doritŭ, pentru binele şi pacea tuturorŭ, ca cei dela Cârmă sĕ înlesnéscă studiarea acestei limbĭ, ér nu s'o despreţuéscă şi împedece. *x.*

Dare de semă şi mulţămită publică.

Monorŭ, 6 Augustŭ n. 1890.

In 20 Iulie st. n. c. s'a arangiatŭ în Monorŭ (com. Bistriţa-Năsĕudŭ) o petrecere de véră din partea tinerimei române din jurulŭ Monorului, alŭ cărei resultatŭ materialŭ a fostŭ următorulŭ:

Percepţiunile au fostŭ: 101 fl. 50 cr.

Erogaţiunile: 50 fl. 72 cr. Subtragêndu-se erogaţiunile din percepţiunĭ, rĕmâne venitŭ curatŭ de 50 fl. 78 cr.

Séra la cassă au suprasolvitŭ d-nii: Georgiu Ternaveanu 1 fl. 90 cr., Toma Furdu 1 fl. 20 cr., Vasiliu Mera 1. fl. 20 cr., Eliă Cincia 60 cr., Ioanŭ Bileganu 60 cr., Iuliu Crainicŭ 60 cr., Vasiliu Baciu 60 cr. Amŭ mai primitŭ dela d-lŭ Gergiu Şiandorŭ 5 fl., ér dela d-lŭ Petru Neagoşiu 3 fl.

Toţĭ aceştia, precum şi aceia, carĭ ne-au onoratŭ cu presenţa d-lorŭ, priméscă pe acéstă cale mulţămita nóstră publică.

Pentru comitetulŭ arangiatorŭ:

Simione Besanu, preşed. **Octavianŭ Harşianu.** secretarŭ.

DIVERSE.

Chinina. In anulŭ 1650 Contesa *El. Cinchon*, soţia vice-regelui din *Peru* (America), contractă nisce frigurĭ grozave. Medicii curţii înzadarŭ încercară sĕ o vindece, căcĭ orĭ-ce tratamentŭ rĕmase fără efectŭ. Unŭ vrăjitorŭ indianŭ, care pentru populaţiunele primitive din lumea nouă este sinonimŭ cu medicŭ, se propuse sĕ vindece pe contesa. Curtea se învoì. Spre marea mirare a medicilorŭ, frigurile dispărură îndată. Intrebatŭ fiindŭ indianulŭ asupra naturei leacului ce a întrebuinţatŭ, descoperì unŭ secretŭ, pe care părinţii lui îlŭ ţinuseră ascunsŭ şi arătă, că leaculŭ întrebuinţatŭ de dênsulŭ este cója de *Yora*. Puterea acestui arbore de a vindeca frigurile a fostŭ descoperită de indienii atinşĭ de frigurĭ, carĭ prin instinctŭ veniau sĕ se adape şi sĕ se vindece în bălţile unde se găsia arborele Yora desrădĕcinatŭ. La întórcerea sa în Europa, Contele şi Contesa *El. Cinchon* lăudară şi popularisară acestŭ remediu. In anulŭ 1679 unŭ medicŭ englesŭ Talbot vindecă pe Ludovic alŭ XIV, regele Franciei, de frigurĭ. Marele rege cumpĕră secretulŭ remediului sĕu şi îlŭ plătì cu 48,000 de Livre. Remediulŭ nu era altŭ-ceva decâtŭ o tinctură de Chinină.

Reputaţiunea cójei de Perou, cum se chiăma atuncĭ, fŭ deplinŭ stabilită. Chinina este indicată în tóte casurile de debilitate generală, ea vindecă organismele causate prin privaţiunĭ, ostenelĭ, escese, ea face servicii însemnate celorŭ ce suferŭ de anemiă, chlorosă, scrofurĭ, tuberculosă, cronică etc.

Preparatŭ cu îngrijire, vinulŭ de Chinină, cu cóje de scórţă de chinină muiată în vinŭ de Malaga séu de Bordeaux, ar fi de recomandatŭ sĕ înlocuiască rachiulŭ şi celelalte bĕuturĭ alcoolice. In comerciu esistă mai multe felurĭ de chinină, se însémnă în generalŭ sub numirile de Quinină cenuşiă, Quinină galbenă şi Quinină roşiă. Quinina cenuşiă este astringentă şi conţine puţină quinină. Quinina galbenă este mai amară, mai puţinŭ astringentă şi conţine mai multă chinină. Quinina roşiă este mijlociă, intermediară între quinina cenuşiă şi roşiă.

Pentru a prepara unŭ bunŭ vinŭ de quinină, luaţĭ: Quinină galbenă qual. Calysaya 30 gr. Rachiu bunŭ dela 50—55° 60 gr., sfărîmaţĭ quinină, vĕrsaţĭ alcoolulŭ d'asupra şi lăsaţĭ sĕ se móie, în timpŭ de 24 óre, în unŭ vasŭ bine închisŭ. Adăogaţĭ în urmă vinŭ de Malaga séu de Bordeaux unŭ litru, lăsaţĭ aceste tóte sĕ se móie în timpŭ de 10 ḑile, clătinândŭ sticla din când în când. După 10 ḑile filtraţĭ acestŭ vinŭ, luaţĭ câte unŭ păhărelŭ la masă pentru deschiderea poftei, după masă ca digestivŭ.

Rĕspunsŭ potrivitŭ. In veaculŭ alŭ XVIII senatulŭ din Svedia condamnă la tortură şi la mórte întréga familiă a unui nobilŭ, anume Calas. Ducele de Richeleux, vĕḑêndŭ la Parisŭ pe ambasadorulŭ Svediei, i-a esprimatŭ mirarea sa cum a pututŭ sĕ greşéscă astfelŭ senatulŭ. „Ambasadorulŭ i-a spusŭ, că nu este calŭ, câtŭ de bunŭ, care sĕ nu se poticnéscă“. Atuncĭ ducele i-a ḑisŭ: „Aşa este, unŭ calŭ se póte, dér unŭ grajdŭ întregŭ!!“

„Petit Journal“, ḑiarŭ francesŭ din Paris, a încassatŭ în anulŭ trecutŭ 14.250,000 francĭ. Din aceştia $11\frac{1}{2}$ milióne au incursŭ din vênḑarea ḑiarului în Paris şi în provinciă, cam $\frac{1}{2}$ milionŭ din abonamente, anunţurile au adusŭ $2\frac{1}{4}$ milióne. Cheltuelile totale au fostŭ de $9\frac{3}{4}$ milióne, decĭ venitulŭ curatŭ a fostŭ de $4\frac{1}{2}$ milióne.

Editorŭ şi redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 7 Augustŭ st. n. 1890.

		Cump.		Vênd.
Bancnote românescĭ	Cump.	9.18	Vênd.	9.20
Argintŭ românescŭ	„	9.14	„	9 17
Napoleon-d'orĭ	„	9.19	„	9.21
Lire turcescĭ	„	10.40	„	10.45
Imperialĭ	„	9.38	„	9.43
Galbinĭ	„	5.35	„	5.40
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	99.50	„	—.—
Ruble rusescĭ	„	135. -	„	136.—
Mărcĭ germane	„	—.—	„	—.—

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 6 Augustŭ st. n. 1890

Renta de aurŭ 4%	101 85
Renta de hârtiă 5%	99.90
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	115.30
dto argintŭ	97.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	111.50
Bonurĭ rurale ungare	89 30
Bonurĭ croato-slavone	104.25
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	139.80
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	127.75
Renta de hârtiă austriacă	88.40
Renta de argintŭ austriacă	89.70
Renta de aurŭ austriacă	108.70
Losurĭ din 1860	139.50
Acțiunile băncei austro-ungare	981.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar.	358.50
Acțiunile băncei de creditŭ austr.	307.75
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.45
Napoleon-d'orĭ	9.20½
Mărcĭ 100 imp. germane	56 67½
Londra 10 Livres sterlinge	116 —

Nr. 4724—1890. 397,3—3

PUBLICAȚIUNE.

Constatându-se de cătră medicĭ turbarea la lunŭ câne prinsŭ în Brașovŭ în 4 a lunei c., care a mușcatŭ ómenĭ și cânĭ, se dispune pe basa opiniunei comisiunei medicale în sensulŭ §-ului 188 alŭ ordinațiunei de executare, art. de lege VII din 1888, ca toțĭ cânii aflătorĭ pe teritoriulŭ orășenescŭ sĕ se țină în decursŭ de 40 de ḑile legațĭ séu provĕḑuțĭ fiindŭ cu botniță, carea împiedecă mușcarea, sĕ se pórte legațĭ de frînghie. Cânii umblătorĭ liberŭ pe stradă se vorŭ prinde îndată de călău și se vorŭ ucide. Contravențiunile acestei publicațiunĭ se pedepsescŭ, în sensulŭ § 103 alŭ art. de lege XL din 1879, cu o pedépsă în banĭ până la 100 fl. v. a.

In sensulŭ §-ului 102 alŭ art. de lege XL din 1879, se provócă mai departe fie-care, ca despre acei cânĭ séu animale de casă, carĭ dau semne de turbare, séu la carĭ se observă simptome, din carĭ se póte conchide turbarea—sĕ facă imediatŭ arĕtare subsrisului căpitanatŭ, pedepsindu-se la casŭ contrarŭ întrelăsarea acestei arĕtărĭ conform legei.

Brașovŭ, în 5 Augustŭ 1890.

Căpitanatulŭ orășenescŭ.

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugăm pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonațĭ, că mai avemŭ din anii trecuțĭ numerĭ pentru complectarea colecțiunilorŭ „Gazetei", precum și câteva întregĭ colecțiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administrațiune în casŭ de trebuință.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1890.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ accelcratŭ.	Trenŭ accelcratŭ	Tren de persóne	Tren de persóne
Viena	3.25	8.—	10.50	
Budapesta	9.25	2.—	7.35	6.10
Szolnok	11.29	4.05	11.07	9.28
P. Ladány	1.07	5.46	1.20	11.58
Oradea-mare	2.24	7.01	3.02	1.51
Oradea-mare	2.32	7.11	3.09	2.06
Mezö-Telegd	3.02	7.41	3.48	2.46
Rév	3.33	8.16	4.31	3.40
Bratca			4.54	4.03
Bucia			5.14	4.25
Ciucia	4.26	9.05	5.40	4.51
Huiedin	4.58	9.35	6.22	5.32
Stana			6.38	5.49
Aghiriș			6.59	6.11
Ghirbĕu			7.11	6.28
Nădĕșel	5.49	Trenŭ de pers	7.24	6.44
Clușiu	6.02	10.35	7.39	7.04
Clușiu	6.12	11.02	7.54	8.30
Apahida	6.27	11 23	8.11	8.55
Ghiriș	7.31	12.42	9.18	10.31
Cucerdea	7.55	1.18	9.49	11.19
Uióra		1.25	9 56	11.27
Vințulŭ de susŭ		1.33	10.02	11.35
Aiud	8.21	1.55	10.22	12.02
Teiușŭ	8.37	2.14	10.39	12.26
Teiușŭ	8.42	2.24	10.57	1.18
Crăciunelŭ		2.49	11.20	1.54
Blașiu	9.14	3.02	11.36	2.11
Micăsasa		3.33	12.04	2.49
Copșa mică	9.49	3.48	12.23	3.23
Mediașŭ	10.07		12.39	3.46
Elisabetopole	10.30		1.08	4.27
Sighișóra	11.06		1.50	5.39
Hașfalĕu	11.22		2.06	6.03
Homorodŭ	12.37		3.20	7.51
Augustinŭ			3.56	8.36
Apața	1.26		4.19	9.10
Feldióra	1.47		4.44	9.44
Brașovŭ	2.23		5.20	10.31
Brașovŭ	2.33		5.30	
Timișu	3.15		6.14	11.23
Predealŭ	3.47		6.45	12.08
Bucuresci	9.30		11 35	

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ accelcratŭ	Trenŭ de pers.	Trenŭ accelcratŭ.	Tren de persóne
Bucuresci	7.55			4.45
Predealŭ	1.08		4.10	9.12
Timișu	1.37		4.50	9.41
Brașovŭ	2.13		5.50	10.17
Brașovŭ	2.43	4.—		10.32
Feldióra	3.12	4.44		11.04
Apața	3.32	5.20		11.30
Augustinŭ	3.47	5.47		11.51
Homorodŭ	4 20	6.35		12.27
Hașfalĕu	5.25	8.12		1.35
Sighișóra	5.45	8.47		1.59
Elisabetopole	6.12	9.29		2.32
Mediașŭ	6.33	10.10		2.59
Copșa mică	6.46	10.32		3.13
Copșa mică	6.48	10.42	11.47	3.18
Micăsasa		11.01	12.04	3.33
Blașiu	7.22	11.37	12.32	4.03
Crăciunelŭ		11.52	12.44	4.14
Teiușŭ	7.51	12.23	1.06	4.36
Teiușŭ	7.58	1.23	1.30	5.06
Aiudŭ	8.15	1.50	1.54	5.24
Vințulŭ de susŭ		2.20	2.16	5.45
Uióra		2.28	2.23	5.51
Cucerdea	8 45	2.46	2.39	6.08
Ghirișu	9.16	3.33	3.15	6.42
Apahida		5.—	4.32	7.52
Clușiu	10.36	5.28	4.53	8.10
Clușiu	10.48	6.05	5.30	8.30
Nădășelŭ		6.26	5.48	8.50
Ghîrbău		6.42		9.05
Aghireșŭ		6.58	6.11	9.19
Stana		7.24		9.43
B. Huiedin	12.01	7.47	6.43	10.02
Ciucia	12.31	8.27	7.12	10.41
Bucia		8.49		10.56
Bratca		9.08		11.13
Rév	1.10	9.28	7.51	11.32
Mezö-Telegd	1.36	10.04	8.17	12.07
Oradea-mare	2.01	10.41	8.42	12.41
Oradea-mare	2.08	11.06	8.47	1.09
P. Ladány	3.31	1.19	10.09	3.03
Szolnok	5.11	3.31	11.51	5.10
Budapesta	7.15	6.35	1.55	8.15
Budapesta	8.40	6.50	2.25	10.40
Viena	1.40	3.—	7.20	6.05

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

	Trenŭ accelcratŭ. (Trenŭ omnibus)	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Viena	8.—	10.50	3.25
Budapesta	2.—	8.15	9.40
Szolnok	4.20	11.18	1.02
Aradŭ	8.10	3.50	5.27
Aradŭ	2.20	4.10	5.50
Glogovațŭ	2.34	4.22	6.02
Gyorok	3.05	4.46	6.23
Paulișŭ	3.23	4.58	6.34
Radna-Lipova	3.39	5.16	6 52
Conop		5.38	7.17
Bĕrzava		5.53	7.33
Soborșinŭ		6.15	8.20
Zamŭ		6.58	8.49
Gurasada		7.22	9.16
Ilia		7.38	9.32
Branicica		7.54	9.51
Deva		8.14	10.18
Simeria (Piski)		8.43	10.44
Orăștia		9.12	11.14
Șibotŭ		9.34	11.39
Vințulŭ de josŭ		9.56	12.05
Alba-Iulia		10.17	12.26
Teiușŭ		10.44	12.58

Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ accelcratŭ. (Trenŭ omnibus)	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Teiușŭ		12.59	4.51
Alba-Iulia		1.39	5.27
Vințulŭ de josŭ		1.56	5.44
Șibotŭ		2.23	6.06
Orăștia		2.49	6.28
Simeria (Piski)		3.37	7.10
Deva		3.53	7.26
Branicica		4.18	7.48
Ilia		4.43	8.10
Gurasada		4.53	8.21
Zamŭ		5.21	8.48
Soborșinŭ		5.56	9.17
Bĕrzava		6.46	9.54
Conopŭ		7.02	10.09
Radna-Lipova	5.49	7.36	10.38
Paulișu	6.06	7.50	10.51
Gyorok	6.24	8.03	11.03
Glogovaț	6.53	8.26	11.27
Aradŭ	7.06	8.38	11.38
Aradŭ	7.45	9.05	12.10
Szolnok	11.51	2.25	4.47
Budapesta	1.55	5 50	7.45
Viena	7.20	1.40	6.05

Copșa-mică—Sibiiu

	Tr. de p.	T. de p.	Tr. omn
Copșa-mică	4.05	10.47	7.10
Șeica mare	4.35	11.17	7.43
Lómneșu	5.16	11.58	8.27
Ocna	5.47	12.29	8.59
Sibiiu	6.10	12.52	9.23

Sibiiu-Copșa-mică

	Tr. omn.	Tr. de p.	Tr. de p.
Sibiiu	7.35	4.34	9.50
Ocna	8.02	4.58	10.14
Lómneșŭ	8.30	5.25	10.40
Șeica mare	9.05	5.55	11.10
Copșa-mică	9.34	6.20	11.35

Simeria (Piski)-Petroșenĭ

	T. d. p.	T. omn.	T. omn.
Simeria	7.17	11.28	3.50
Streiu	7.54	12.12	4.32
Hațegŭ	8.45	1.08	5.20
Pui	9.39	2.03	6.15
Crivadia	10.37	2.51	7.03
Banița	11.26	3.30	7.43
Petroșenĭ	12.—	4.02	8.15

Petroșenĭ-Simeria (Piski)

	T. omn.	T. omn.	T. omn.
Petroșenĭ	6.05	10.42	4.03
Banița	6.45	11.23	4.49
Crivadia	7.26	11.57	5.24
Pui	8.07	12.33	6.04
Hațegŭ	8.51	1.19	6.43
Streiu	9.41	2.09	7.28
Simeria	10.20	2.47	8.—

Cucerdea-Oșorheiu Reghinulŭ săsescŭ

	Tr. de p.	Tr. de p.	Tr. omn.
Cucerdea	2.55	8.20	2.56
Cheța	3.25	8.50	3.29
Ludoșŭ	3.46	9.11	4.06
M.-Bogata	3.56	9.20	4.15
Iernutŭ	4.33	9.57	4.54
Sânpaulŭ	4.48	10.12	5.10
Mirașteu	5.11	10.35	5.34
Oșorheiu	5.30	10.54	5.35
Oșorheiu	5.50	4.58	
Reghinul-săs.	7.26	7.—	

Aradŭ—Timișóra

	T. omn.	T. omn.
Aradu	6.18	4.18
Aradulŭ nou	6.40	4.40
Németh-Ságh	7.05	5.05
Vinga	7.33	5.33
Orczifalva	7.56	5.50
Merczifalva	8.14	6.06
Timișóra	9.04	6.50

Timișóra—Aradŭ

	T. omn.	T. omn.
Timișóra	6.30	1.10
Merczifalva	7.23	1.59
Orczifalva	7.49	2.19
Vinga	8.16	2.46
Németh-Ságh	8.37	3.03
Aradulŭ nou	9.09	3.41
Aradŭ	9.25	3.55

Reghinulŭ săsescŭ-Oșorheiu-Cucerdea

	Tr. omn.	Tr. de p.	Tr. de p.
Reghinul-săs.		8.25	8.—
Oșorheiu		10.—	9.49
Oșorheiu	7.24	5.54	10.20
Mirașteu	7.44	6.14	10.39
Sânpaulŭ	8.07	6.37	11.02
Iernutŭ	8.29	6.58	11.23
M. Bogata	9.02	7.28	11.53
Ludoșu	9.35	7.41	12.06
Cheța	9.51	7.57	12.22
Cucerdea	10.23	8.25	12.50

Mureșŭ-Ludoșŭ-Bistrița

	T. omn.
Mureșŭ-Ludoșŭ	4.—
Țagŭ-Budatelecŭ	6 48
Bistrița	9 59

Bistrița-Mureșŭ-Ludoșŭ

	T. omn.
Bistrița	1.16
Țagŭ-Budatelecŭ	4 50
Mureșŭ-Ludoșŭ	7 21

Ghirișŭ—Turda

Ghirișŭ	7.40	10.50	3.56	9.30
Turda	8.—	11.10	4.10	9.50

Turda—Ghirișŭ

Turda	6.05	9.40	2.40	8.20
Ghirișŭ	6.25	10.—	3.—	8.40

Simeria (Piski)-Uniedóra

	Tr. omn.
Simeria (Piski)	4.—
Cerna	4.21
Uniedóra	4.50

Sighișóra—Odorheiu

Sighișóra	5.—	11.25
Odorheiu	7.49	1.50

Odorheiu—Sighișóra

Odorheiu	8.40	2.45
Sighișóra	10.52	5.28

Uniedóra-Simeria (Pisk.)

Uniedóra	9.25
Cerna	9.51
Simeria	10.10

Nota: Numerii încuadrațĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREȘIANU Brașov.